

התפשטות יושר דא"ק - רחוקה"נ דף ז' ע"א

וז"ץ הק' רחוקה"נ: והנה התפשטות יושר דא"ק (ציור לקמן 1). הנה הוא מתפשט תוך עיגוליו [דא"ק] (2) מתחילת התפשטות הקו דא"ס (3) עד כנגד [דהיינו סוף רגלי א"ק הם בפנימיות כל היושרים, וכנגדו מבחוץ הוא ראש יושר דמלכות דעולם העשיה התחתון, עומד ע"ג קרקעית עיגול הפנימי [דהיינו הוא עיגול מלכות] דעתיקב דאצילות שבו (4) [דא"ק, שכל מה שכותב כאן הוא בא"ק ואבי"ע דא"ק] אשר האצילות הנו' שבו מתחיל להלבישו [לא"ק] ממיבורא דיליה (5) ולתתא, ועליו מלבישים שלשה עולמות בי"ע דא"ק [משמע שהם בי"ע הכוללים בעובי, דא"ק ואבי"ע דא"ק].

באופן שארבע עולמות אבי"ע דא"ק מלבישים לתנהי"ם דיושר דא"ק דא"ק, והוא [יושר דא"ק דא"ק] מתלבש ונגנו תוך פרצוף היושר דעתיק הנו' (5) הנק' רישא עילאה דלא אתיידע [דהיינו כל פרצוף עתיק נקרא על שם ראשו שהוא הרד"לא], אשר היושר דעתיק הנו' מלבישו עד למעלה מעט מסיום רגלי א"ק הנו' (6) [ובאותו שיעור מועט שם הוא עולמות בי"ע התחתונים, הנהות השמ"ש שער התיקון פ"ג], ועליו [על עתיק] מלבישים תרין רישין, גולגלתא ומוחא סתימאה דיושר דא"ק (7) ג, והם מקבלים הארת א"ס ע"י רד"לא כנודע [דהיינו שחסד דעתיק

יעלת חן

העיגולים וכו'. ועוד כתב שהקו מתפשט ביושר מלמעלה, מן ראש גג העליון של עגול העליון (ואחר שמתעגל ועושה העיגול מתפשט הקו הלאה ויורד) עד למטה בתחתית סיום כל העגולים (מש"כ: תחתית סיום, צריך לפרש שיורד עד שמשתלשל גג העגול התחתון מכולם, מלכות דא"ק, ועושה את העיגול התחתון וכאן עוצר בהתפשטותו). ועוד כתב שהקו מתפשט ויורד באמצע העיגולים ממש וכו' (ופי' אמצע- במרכז כל גג של כל עיגול ועיגול עד גג עיגול מלכות דא"ק, כ"כ ד"ח ע"ג, ולא יורד תוך עיגול המלכות). ונמצא שהעיגול היותר תיכון ופנימי מכולם אשר הוא מקבל האור מסיום תחתית הקו- פי' שתחתית הקו מסתיים בגג העיגול התחתון ומשם הוא מצטייר, לאפוקי העיגול העליון ביותר שמצטייר בראשית הקו, וכיון שהוא עיגול תחתון והאחרון (מלכות) אין צורך שהקו ימשיך להתפשט לצורך העיגולים, אבל לצורך היושר (דמלכות) כן ממשך עד קרקעית עיגולי עתיק ולא עד בכלל, וזה מה שכתב הרש"ש (ומובא בדברי הרב) שהקו הוא עד כנגד ראש יושר דמלכות דעולם העשיה התחתון. **ובענין** מקום החלל האויר הפנימי לשאר הנאצלים עיין שם ד"ח ע"ג וע"ד, ד"ט ד"י ע"א וע"ד ד"ה עוד. סוד ישרים ח"ב סי' י"ג. תו"ח קמ"ט, קנ"א. ועיין עוד מש"כ בזה באורך.

ב ובנהר שלום (דף יט ע"ב) כתב וז"ל: ובנקודת המרכז דגן עדן עומד עץ החיים וכו', ובתוכו מלובש קו היושר דכל העולמות, יורד ונוקב ומתפשט עד קרקעית עיגולי הפנימי דעגולי עתיק מצד מחציתם התחתון, המתעגלים תחת כל מעשה בראשית, וסביבות עץ החיים הוא העדן וסביביו הוא הגן וכו' עכ"ל. ועיין באתי לגני ח"ב על שער ציור עולמות עמ' ר"ס.

ג פיורש הדברים, כתב בשער עתיק בענין הדרוש תלת רישין

א. בציור לקמן ציירנו את העוה"ז במרכז הצמצום (ויש מציירים אהרה) ע"פ מש"כ בשעה"ק ד"ו ע"ב כי העוה"ז הארצי החומרי הוא נקודה אמצעית (ר"ל מרכזית) תוך כל העיגולים כלם, ותוך כל המקום החלל והאויר הפנימי הזה, וגם הוא מרוחק מן הא"ס הרחקה גמורה יותר מכל העולמות כלם (וזה מתקיים רק במרכז הכדור) וכו'. וכ"כ ד"ט ע"ד וז"ל: שהארץ החומרית הזו היא נקודת המרכז האמצעי של כל המקום הזה כולו ודי בזה, עכ"ל. הרי שהארץ החמרי היא במרכז כל מקום הצמצום. **ובענין** מקום בי"ע התחתונים, כאן ציירנו מקום בי"ע התחתונים במקום עובי י' עגולי אריך כמובא בע"ח (ש"י פ"ג) שעד שם התפשטו רגלי א"ק, ורגלי אריך דאצילות התפשטו ממקומם עד למעלה מעט מסיום רגלי א"ק, ובאותו שיעור מועט שם הוא מקום בי"ע כדלקמן. אלא שבשער ההקדמות (דף י' ע"ד ו"א מעמ"א' עד עמ' ד') כתב מהרה"ו שחיצוניות נה"י דא"ק ירדו מתחת רגלי א"ק ושם הוא מקום בי"ע והוא מקום עיגולי עתיק, ואח"כ באו עגולי הנקודים וסובבו עד תחת רגלי א"ק, ולכן אח"כ עלו חיצוניות זו דא"ק כנגד מקומם הראשון, וא"כ משמע מלשון זה שבי"ע הם תחת רגלי א"ק שהם בעובי י' עיגולי עתיק, (וכן כתב במב"ש דף ג' ע"ב, אלא ששם כותב שיש לו ספק במה ששמע, ועיין בכר"ש ח"ג עמ' ג"ל שהביא שהם בי"ע דנה"י דא"ק ופירושו חיצוניות נה"י דא"ק), ועיין באש"ל ש' הנקודים פ"ב אות ב' ובפ"ג אות א' שאפשר שהוא החילוק במצב עמידת העולמות שכתב מהרה"ו בע"ח דרושי אבי"ע פ"ג בין לפני חטא אדה"ר ובין מקומם שירדו אחר החטא, ויעב"א.

ובענין הקו הנמשך מן הא"ס עד יושר מלכות דעשיה- הלשון בע"ח הוא שהיה הקו מתפשט ואח"כ מתעגל עד תכלית סיום

מלוכש תוך גולגלתא דאריך, וגבורה דעתיק מלוכשת תוך מו"ם דאריך כידוע מכ"מ], והעיגולים דעתיק הנזכר מתעגלים סביבות ב"ע [דהיינו עיגול מלכות דעתיק מתעגל תחת רגלי יושר דבי"ע התחתונים שעומדים באותו שיעור מועט הנ"ל, ומקום זה (לפי הגהת הרמ"ז על ספר אדם ישר) הוא לפני החטא דאדה"ר, והוא בעובי עיגולי אריך], וע"ג קרקעית עיגול הפנימי שבהם עומד יושר דא"ק הנזכר ד(8). עכ"ל הק' רחובה"ג.

זבתב בדעת ותבונה (פרק ד') וז"ל: והנה זה הגוף הוך של א"ק נעשה מהרשימו שנשאר בחלל המקום הוזה שבו נאצלו כל העולמות כמ"ש בע"ח שער א' ענף ב' (ועיין שם דף י"א ע"ד בהגובי"א אות ט' בגירסת ע"ח כ"י מהשמ"ש) וכו'. והנה בתוך זה הגוף דא"ק הנעשה מן הרשימו הנשאר מכח הצמצום, בו נתפשט קו האין סוף [הוא קו המדה], ודרך הקו הזה דאין סוף נתפשטו הנרנח"י מן אור אין סוף העליון [שלא הגיע שם הצמצום], וכו'. ונמצא הקו הנז' הוא האור עצמו של האין סוף אשר היה בתחלה במקום החלל הזה ונתצמצם, ולכן הוא הקו הזה נתפשט ונתלכש בתוך הגוף שהוא עשר ספירות שנעשו מהרשימו הנשאר בכח הצמצום להחיותם, אבל הנרנח"י הנמשכים מן אור אין סוף דרך הקו הזה הם נמשכים מהיותר למעלה, מהאור שלא הגיע שם צמצום וכו'.

והשתא דע, כי מ"ש הרב ז"ל כי יש ניצוץ שהוא בחינת אלהות נמשך ממדרגה האחרונה שבבורא וזה הניצוץ נקרא אפס ונקרא אין סוף, הנה זה הניצוץ קאי על קו הנז' שהוא אור אין סוף שהיה תוך החלל ונתצמצם וכנו"ל, ולהכי אמר הרב שהוא נמשך ממדרגה אחרונה שבבורא, כי באמת לא שייך לומר באין סוף מדרגה אחרונה, אך אמר כן בדרך השאלה, והיינו כי אחר הצמצום שנתצמצם האור במקום אחד ונעשה מקום חלל והאור שהיה בו נתצמצם מן האמצע של מקום החלל ונתרחק בשוה מכל הצדדים בעיגול, לכן על זה האור אשר נתצמצם ונתרחק בשוה מכל הצדדים בעיגול יצדק לקראו מדרגה אחרונה מצד המקום של החלל, וכן בערך זה יצדק לקראו מדרגה התחתונה. והבן זה מאד וכו' עכ"ל דעת ותבונה.

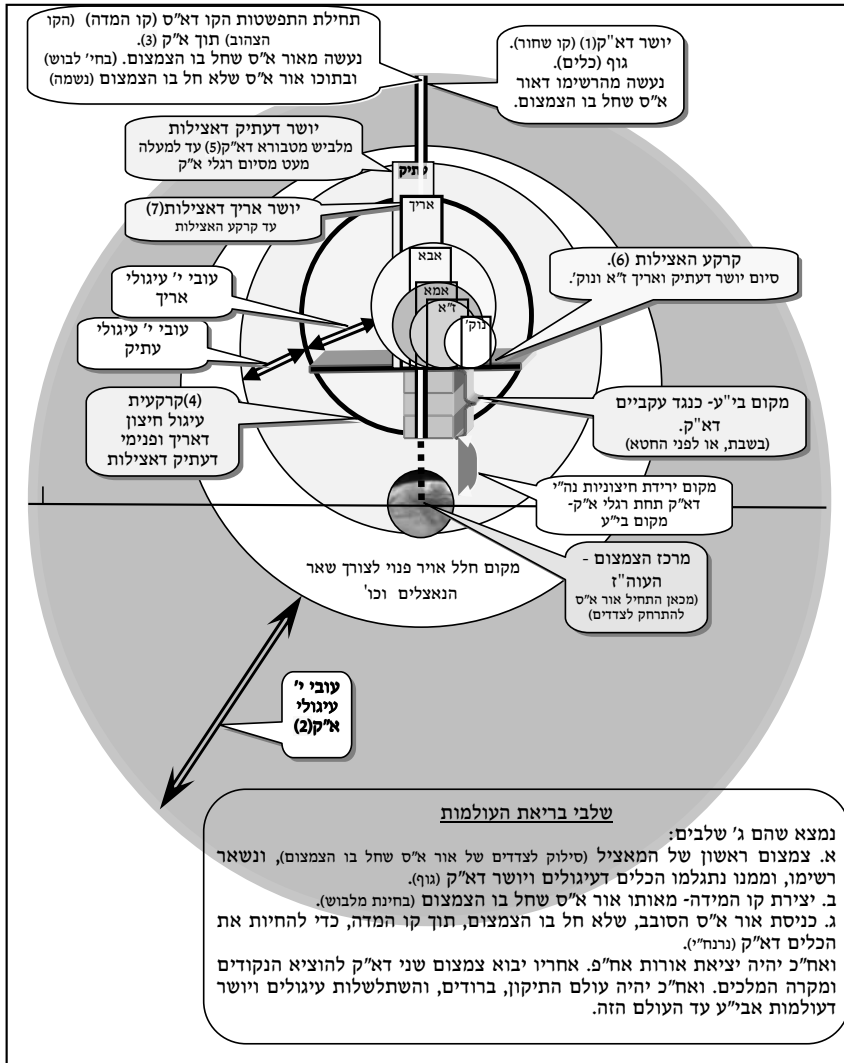
יעלת חן

ביחס לכל האצילות, אבל באריך עצמו הוא הראש השני, אלא שכאשר דנים באריך עצמו אז מחשיבים גם את האוירא, ואז גם באריך עצמו יש תלת רישין, כמבואר בשער אריך.
ד. שער ההקדמות דף י"א ע"ב.

אתגלפן, שלכל עולם האצילות יש תלת רישין שהם רדל"א דהיינו כח"ב (ג"ר) דעתיק, והוא הראש הראשון, ותחתיו הוא גולגלתא דאריך שהיא ראש השני ביחס לכל האצילות, אבל באריך עצמו הוא הראש הראשון שלו, וכן מוחא סתימאה הוא הראש השלישי

עיגולים ויושר- ציור העולמות

הקדמת רחובות הנהר דף ז' ע"א

עיגולים ויושר- מקום הארץ התחתונה- מרכז הצמצום

1- שער ההקדמות (דף ז' ע"ב) וכן הוא בע"ח (שער א ענף ב' דף י"ב ע"ב) וז"ל: כל הקרוב אל אור א"ם יותר מחבירו הוא עליון מאד ומשובח מחבירו עד שנמצא כי העולם הזה הארצי החומרי הוא נקודה האמצעי תיכונה תוך כף העיגולים כולם, בתוך כף המקום החלל ואויר הפנוי הנ"ל, וגם הוא מרוחק מן הא"ם הרחקה גמורה יותר מכל העולמות כולם, ועל כן הוא כל כך גשמי וחומרי בתכלית הגשמיות עם היותו נקודה אמצעית בתוך כל העיגולים והבן זה היטב וכו' עכ"ל.

2- שער ההקדמות (דף יב ע"א) וז"ל: ונשאר לבאר עתה, ענין התלכשות ג' עולמות בי"ע, כי הנה ממקום אחר נראה, שגם הם מלבישים את עולם האצילות, וכל אחד מהם לחבירו, עד שנמצא כי הארץ החומרית הזו, שהיא לבוש החיצון של העשיה, היא פנימית מכל העולמות, 'בנקודת המרכז תוך הענף', והיא היותר רחוקה מן הא"ם, משתי בחינותיו, הפנימי שבתוך כל העולמות, והמקיף לכלם כנוכח, וכו' עכ"ל.

3- שער ההקדמות (דף ט ע"ד) וז"ל: דע, כי הא"ם קודם שהאציל הספירה היה אור פשוט, וממלא כל המקומות, וכו', וכשעלה ברצונו להאציל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים, צמצם עצמו בנקודה אמצעית שבו, ועשה שם מקום חלל ופנוי, מבלי אור. ומקום הזה, מוכרח הוא, שיהיה עגול בהשוואה אחת, לפי שמכל צדי עגולת הכדור של המקום ההוא, נתצמצם האור, ונתרחק בהשוואה אחת וכו', נמצא שמוכרח הוא שיהיה מקום החלל ההוא עגול לגמרי, והרי זה נקרא צמצום הראשון, והיה בא"ם עצמו. ואחר שנעשה בחינת המקום, עלה בדעתו להאציל בתוכו הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים, ועולם הזה השפל, הוא וכל מה שבו וכו', עד שנמצא כי הארץ החומרית הזו, היא נקודת המרכז האמצעי של כף המקום הזה כף, ודי בזה וכו' עכ"ל.

נמצא מכל לשונות אלו שהעולם הזה החומרי נמצא במרכז כל מקום הצמצום, וא"כ לפי זה יוצא שמה שכתב שהעולם הזה הוא באמצע כל מקום הצמצום דהיינו במרכז עיגולי א"ק, וזה תחת רגלי יושר דא"ק. ומעל העולם הזה יבואו עולמות בי"ע התחתונים שתחת רגלי א"ק, היושר והעיגולים, בעובי עיגולי עתיק, ומעליהם יבואו עיגולים ויושר של בי"ע שכנגד רגלי א"ק (ואם נפרש שבי"ע דאצילות הכונה על פרצופי האצילות הרי עיגוליהם יהיו זה תוך זה ולא זה תחת זה, וכמו שכתב הרש"ש שזה כפרטי פרצופי האצילות, ואם נפרש שהם מקום העולמות לפני החמא יהיה הציור שהם עיגולים ויושר דבי"ע זה על גבי זה. ראה לקמן ציור ע"פ ת"ח).

4- שער ההקדמות (דף י"א ע"ב) בענין יציאת עיגולים ויושר דעתיק ואריך דאצילות וזת"ד: והנה בתחילה יצאו העיגולים לברם ולכן נשברו ומתו וכו' הנה זה סדר תיקונם והתפשטותם סביב חצי תחתון דת"ת ונה"י דא"ק, א. ותחילה נתקנו י' עיגולי עתיק תוך עיגול הפנימי דא"ק, ב. אח"כ נתקנו עיגולי אריך תוך עיגול הפנימי דעתיק, ג. אח"כ נתפשטו י"ם דיושר דעתיק תוך עיגולי עצמו- (מתחיל מתחילת עובי העיגול העליון עד התחלת עובי העיגול הפנימי שבי' עיגולי אריך מצד מטה), ד. אח"כ נתפשטו יושר דא"א (מתחיל בהתחלת עובי י' עיגולי עצמו מצד מעלה) והלבישו לז"ת דעתיק (ונמשך עד עובי עיגוליו מצד מטה בהתחלתם).

כאופן שרגלי יושר דעתיק ואריך מסתיימים בשוה (עד התחלת עיגולי אריך מצד מטה), ושם גבול האצילות (ומשם ולמטה הם ג' עולמות ב"ע), וא"ק- מסתיימים רגלי יושר שלו עד התחלת חצי עיגולי עתיק מצד מטה. עכת"ד.

עיגולים ויושר- סיום רגלי א"ק

